

औरंगाबाद महसुली विभागात नामसाधर्म्याचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची बोगस जात प्रमाणपत्रे, पडताळणी समितीची बनावट वैधता प्रमाणपत्रे प्राप्त करणे इत्यादीची सखोल तपासणी करण्यासाठी “विशेष तपासणी समिती” गठीत करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एसटीसी-२०१६/प्र.क्र.६१/का.१०
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: १ जुलै, २०१६

संदर्भ -

- १) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचे दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१६ रोजीचे पत्र.
- २) सहायक जिल्हाधिकारी, किनवट, जिल्हा नांदेड यांचे दिनांक १० मार्च, २०१६ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना -

नांदेड जिल्ह्यामध्ये तसेच संपूर्ण मराठवाड्यामध्ये नामसाधर्म्याचा फायदा घेऊन सरकारी अभिलेख्यांमध्ये फेरफार करून अनुसूचित जमातीची बोगस जात प्रमाणपत्रे तसेच अवैध मार्गाने अनुसूचित जमातीची बनावट जात प्रमाणपत्रे व बनावट पडताळणीचे आदेश, न्यायालयाचे बनावट निर्णय तयार करण्याच्या गंभीर तक्रारी शासनास प्राप्त झालेल्या आहेत.

२. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये तसेच सहाय्यक जिल्हाधिकारी, किनवट, जिल्हा नांदेड यांनी दिनांक १० मार्च, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये नांदेड जिल्ह्यामध्ये तसेच संपूर्ण औरंगाबाद महसुली विभागात नामसाधर्म्याचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची बोगस जात प्रमाणपत्रे तसेच अवैध मार्गाने अनुसूचित जमातीची बनावट जात प्रमाणपत्रे व बनावट पडताळणीचे आदेश, न्यायालयाचे बनावट निर्णय तयार केल्याची बाब तसेच संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये असा प्रकार करणारे रॅकेट सक्रीय असण्याची दाट शक्यता वर्तविली असून अशा बिगर आदिवासींनी मोठ्याप्रमाणावर बोगस/बनावट अनुसूचित जमातीच्या जात प्रमाणपत्राच्या आधारे विविध शासकीय सवलती प्राप्त केल्या असण्याची शक्यता वर्तविली आहे. त्यामुळे खऱ्या आदिवासींच्या हिताला तसेच सांविधानिक हक्काला निश्चितच बाधा पोहोचते. नांदेड जिल्ह्यामध्ये तसेच औरंगाबाद महसुली विभागात सुरु असलेल्या या गंभीर प्रकरणाची पार्श्वभूमी लक्षात घेऊन या सर्व प्रकरणांचा सखोल तपास करण्यासाठी विशेष तपासणी पथक तयार करून तपासणी करण्याची उपरोक्त संदर्भाधीन पत्रान्वये शासनास विनंती केली आहे.

३. भारतीय संविधानाच्या पाचव्या अनुसूचीच्या भाग-ब मधील परिच्छेद-४ नुसार गठीत करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र राज्य जनजाती सल्लागार परिषदेच्या दिनांक ६ एप्रिल, २०१६ रोजी झालेल्या ४९ व्या बैठकीमध्ये “बोगस जात प्रमाणपत्राबाबत नुकत्याच प्राप्त झालेल्या तक्रारी लक्षात घेता, ज्यायोगे अस्सल

अनुसूचित जमातीच्या लोकांना त्यांच्या सांविधानिक अधिकारांपासून वंचित व्हावे लागले, त्यायोगे आदिवासी सल्लागार परिषदेने यासंदर्भात घ्यावयाच्या विविध उपाययोजनांच्या आवश्यकतेबाबत चर्चा करावी" असा विषय उपस्थित करण्यात आला. सदर मुद्याच्या अनुषंगाने "मराठवाड्यातील किनवट, जि. नांदेड येथील अनुसूचित जमातीच्या बोगस व बनावट प्रमाणपत्रांसंदर्भात सखोल तपासणीसाठी केवळ पोलीस तपासणी पथकाची स्थापना न करता हा विषय अत्यंत गंभीर असल्याने आदिवासी विकास विभाग, महसूल विभाग व गृह विभागातील भारतीय प्रशासन सेवेतील/भारतीय पोलीस सेवेतील अधिकारी/आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेचे (TARTI) अधिकारी यांची संयुक्त समिती गठीत करण्यात यावी व सदर समितीने या प्रकरणाची सखोल तपासणी करून दोषींवर गुन्हे दाखल करावेत व आपला अहवाल ६ महिन्यात शासनास सादर करावा" असा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यानुषंगाने विशेष तपासणी समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

नांदेड जिल्ह्यामध्ये तसेच संपूर्ण औरंगाबाद महसुली विभागात नामसाधर्म्याचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची बोगस जात प्रमाणपत्रे, अवैध मार्गाने अनुसूचित जमातीची बनावट जात प्रमाणपत्रे व पडताळणी समितीचे बनावट आदेश, न्यायालयाचे बनावट निर्णय तयार करणे इत्यादींची सखोल तपासणी करण्यासाठी खालील प्रमाणे " विशेष तपासणी समिती" गठीत करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	विभाग/कार्यालयाचे नांव	समितीमधील पदनाम
१	विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद महसूल विभाग, औरंगाबाद	अध्यक्ष
२	आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक	सदस्य
३	विशेष पोलीस महानिरीक्षक, कोकण परीक्षेत्र, कोकण भवन, नवी मुंबई	सदस्य
४	आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे	सदस्य सचिव

२. विशेष तपासणी समितीची कार्यकक्षा :-

- (एक) नांदेड जिल्ह्यामध्ये तसेच संपूर्ण औरंगाबाद महसुली विभागात नामसाधर्म्याचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची बोगस जात प्रमाणपत्रे, अवैध मार्गाने अनुसूचित जमातीची बनावट जात प्रमाणपत्रे व पडताळणी समितीचे बनावट आदेश, न्यायालयाचे बनावट निर्णय तयार करणे, खोटी माहिती देऊन खरी माहिती लपविणे इत्यादींची सखोल तपासणी करणे.
- (दोन) वरीलप्रमाणे बोगस जात प्रमाणपत्रे, पडताळणी समितीचे वैधता प्रमाणपत्रे आणि न्यायालयाचे बनावट आदेश तयार करणे, शालेय व शासकीय अभिलेखांमध्ये अवैधरित्या फेरफार करणारे रॅकेट सक्रीय असण्याची वर्तविलेली दाट शक्यता विचारात घेऊन या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल तपासणी करणे.
- (तीन) सदर चौकशी दरम्यान अनुसूचित जमातीची बनावट जात प्रमाणपत्रे व बनावट पडताळणीचे आदेश, न्यायालयाचे बनावट निर्णय तयार केल्याची बाब समितीच्या निदर्शनास आल्यास दोषी व्यक्तींची नावे, त्यांचे पदनाम व सेवा कालावधी याबाबतची माहिती अहवालात नमूद करणे. सदर तपासणी दरम्यान अन्य काही बाबी समितीच्या निदर्शनास आढळून आल्यास, त्यासंबंधातही सखोल तपासणी करणे.

- (चार) बोगस जात प्रमाणपत्रे, पडताळणी समितीचे वैधता प्रमाणपत्रे आणि न्यायालयाचे बनावट आदेश तयार करणे, शालेय व शासकीय अभिलेखांमध्ये अवैधरित्या फेरफार करणे इत्यादी बाबीस प्रतिबंध करण्यासाठी व भविष्यात असे प्रकार होऊ नयेत यासाठी समितीने उपाययोजना सुचविणे.
- (पाच) वरीलप्रमाणे कामकाज करण्यासाठी तपासणी समिती महसूल विभाग, आदिवासी विकास विभाग, शालेय शिक्षण विभाग, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, सामान्य प्रशासन विभाग इत्यादी विभागातील क्षेत्रीय अधिकारी/कर्मचारी व इतर सर्व संबंधित व्यक्तींना तपासणीसाठी बोलावू शकेल. तपासणीसाठी बोलाविण्यात येणाऱ्या व्यक्ती/अधिकारी/कर्मचारी यांना विशेष तपासणी समितीला माहिती/दस्तऐवज उपलब्ध करून देणे बंधनकारक राहील.
- (सहा) विशेष तपासणी समितीने आपला स्वयंस्पष्ट अहवाल शिफारशीसह ६ महिन्यांच्या आत शासनास सादर करावा.

३. विशेष तपासणी समितीस आवश्यक कार्यालयीन साधनसामुग्री उपलब्ध करणे :-

- (एक) औरंगाबाद येथील अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, औरंगाबाद तसेच प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, किनवट, जि.नांदेड यांनी त्यांच्या कार्यालयात विशेष तपासणी समितीस आवश्यक असल्यास कामकाजासाठी जागा उपलब्ध करून द्यावी. तसेच विशेष तपासणी समितीस आवश्यक कर्मचारी वर्ग, लेखन सामुग्री उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे आणि आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी संयुक्तपणे करावी.
- (दोन) समिती आवश्यकतेनुसार विविध भागांचा दौरा करेल व सदर दौऱ्याची व्यवस्था (ज्यामध्ये निवास, वाहन व चौकशीसाठी जागा उपलब्ध करून देणे इत्यादी) करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहील.
- (तीन) विशेष तपासणी समितीतील अधिकारी/कर्मचारी यांनी केलेला प्रवास खर्च हा त्यांच्या आस्थापना सांभाळणाऱ्या यंत्रणेने करावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०७०११८०३१५२८२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ल. गो. ढोके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

- ३) मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) सर्व मा.विधीमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ, विधानभवन, मुंबई
- ६) अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) सचिव (सा.वि.स.), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- १५) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद महसूल विभाग, औरंगाबाद
- १६) विशेष पोलीस महानिरीक्षक, कोकण परीक्षेत्र, कोकण भवन, नवी मुंबई
- १७) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- १८) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- १९) सर्व विभागीय आयुक्त
- २०) सर्व विशेष पोलीस महानिरीक्षक
- २१) सर्व पोलीस उपमहानिरीक्षक
- २२) सर्व पोलीस आयुक्त
- २३) सर्व जिल्हाधिकारी
- २४) सर्व जिल्हा पोलीस अधीक्षक
- २५) सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास
- २६) सर्व सह आयुक्त तथा उपाध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती
- २७) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प,
- २८) सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- २९) सर्व कार्यासने, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३०) निवड नस्ती
